

Euroopa aegade kalleim firma: tehnoloogiamaailma nähtamatu valitseja purustas ajaloolise rekordi

2 tundi tagasi - 08.06.2026 Autor: [AM](#)

Kui mõtleme tehisintellekti revolutsioonile ja maailma võimsaimatele kiipidele, tulevad esimesena meelde sellised nimed nagu Nvidia, Apple või TSMC. Kuid sügaval Euroopa südames, Madalmaade rahulikus nurgakeses, tegutseb ettevõtte, ilma milleta variseks kogu kaasaegne digimaailm kokku nagu kaardimajake.

See on [ASML](#) — pooljuhtide tööstuse hall kardinal, mis krooniti äsja ametlikult Euroopa ajaloo kõige väärtuslikumaks ettevõtteks. Kuidas suutis üks masinaehitaja seljatada ravimi- ja pangandusgigandid ning miks sõltub kogu planeedi tehnoloogiline tulevik just nendest?

Troonivahetus Euroopa tipus

ASML-i turuväärtus tegi hiljuti rabava hüppe, kerkides koguni 585 miljardi euroni, kirjutab [Tom's Hardware](#). Sellega purustas Hollandi ettevõtte senise Euroopa rekordi, mida hoidis alates 2024. aasta juunist Taani ravimihiid Novo Nordisk 565 miljardi euroga.

Et mõista ASML-i praegust kaalu, tasub vaadata numbreid: ettevõtte on väärt rohkem kui Euroopa järgmised kaks suurnime — suurpank HSBC ja farmaatsiahiid Roche — kokku.

Enne seda oli ASML selja taha jätnud juba ka tarkvaragigandi SAP.

Mis on ASML ja miks nad nii asendamatud on?

Keeruliste terminite taga peitub lihtne tõde: ASML ei looda ise kiipe, vaid nad ehitavad masinaid, mis neid kiipe üldse teha võimaldavad. Täpsemalt on nad maailma ainus EUV (äärmuslik ultraviolettkiirgus) litograafiamasinate tarnija.

Kujundlik võrdlus: kujuta ette, et kaasaegse tippkiibi joonistamine on nagu kogu maailma teedeatlase ümberkirjutamine ühele ainsale riisiterale. Seda ei saa teha hariliku pliatsiga. ASML-i masinad on nagu

maailma kõige täpsemad ja peenemad "valguspliiatsid", mis suudavad valguse abil söövitada ränile inimsilmale nähtamatuid mustreid.

Ilma nende masinateta ei saaks tehnoloogiahiiglased nagu Intel, Samsung ja TSMC toota ühtegi uue põlvkonna protsessorit. ASML on globaalse kiibitööstuse absoluutselt kõige kitsam pudelikael — iga viimnegi ränivahvel, mida kasutatakse maailma võimsamate tehisintellekti mudelite treenimiseks ja käitamiseks, peab ühel hetkel läbima ASML-i skanneri.

Analüütikute kihlvedu: masinaid tuleb rohkem, kui arvati

ASML-i aktsia lennutasid kosmosesse suurpankade JPMorgan ja Morgan Stanley värsked analüüsid. Mõlemad pangad tõstsid samal päeval märgatavalt ettevõtte aktsia hinnasihte.

Peamine põhjus peitub tootmisvõimekuses. Seni uskusid investorid, et ASML suudab oma praeguste tehaseseinte vahel toota maksimaalselt umbes 90 madala nanoarvuga (low-NA) EUV-süsteemi. JPMorgani analüütik Sandeep Deshpande lükkas selle müüdi ümber, väites, et ASML on suuteline ilma uusi tootmishooneid rajamata tarnima üle 110 süsteemi. Kuna iga tarnitud masin tähendab kiiduväärt tootmismahu kasvu kogu ülejäänud tehnoloogiasektorile, oli turgude reaktsioon ülimalt positiivne.

Samal ajal vaatab ettevõtte juba tulevikku. Morgan Stanley märkis, et nende kindlus põhineb aprillis toimunud aktsionäride üldkoosolekul kõlanud lubadustel. ASML plaanib laiendada oma tegevust Eindhovenis asuvas Brainport Industries Campus´es, kus ehitustööd peaksid algama 2026. aasta kolmandas kvartalis. Pank aga hoiatas, et see linnak "peab olema mitmefaasilise laienduse algus", et leevendada lõplikult hirme tootmisvõimsuse piiratuse ees.

Gigant, mis jääb siiski oma klientidele alla

Kuigi ASML on Euroopa vaieldamatu kuningas, on see ettevõtte maailma mastaabis omamoodi paradoksaalses seisus. Vaatamata sellele, et ilma ASML-ita poleks tehisintellekti buum üldse võimalik, on ettevõtte turuväärtus endiselt palju madalam kui nendel Ameerika tehnoloogiafirmadel, mida Euroopa ettevõtte ise varustab — näiteks Nvidia on ammu ületanud triljoni dollari piiri.

Samuti on ASML-i tänavune ligi 50-protsendiline aktsiatõus jäänud veidi alla laiemale pooljuhtide sektori hullumeelsele rallile, mis on toitunud puhtast AI-hüppest. Sellegipoolest näitab Euroopa ajaloolise rekordi purustamine üht: tehnoloogiamaailma vundament asub hetkel Hollandis.

- [Tegijad](#)
- [Uudised](#)

- [Komponendid](#)

Pilt

